

співробітництво щодо навчання фахівців з питань фондового ринку, головних бухгалтерів професійних учасників ринку цінних паперів. Зауважимо, що у Положенні не врахована можливість дистанційного навчання та дистанційного складання кваліфікаційного іспиту і, це значно обмежує можливості для фахівців з інших регіонів України.

На сьогодні підготовка фахівців фондового ринку відбувається на підставі Положення, що було затверджене у 1996 році. До Положення було внесено ряд змін (останнє – від 13.09.2018р), але розвиток сучасних технологій навчання та зміни у системі освіти не враховані досі.

Література

1. Концепція «Підготовка та атестація фахівців фондового ринку та керуючих активами: прозорість і відповідність сучасним вимогам та міжнародним стандартам» Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/pdgotovka-ta-atestatsya-fahvtsv-fondovogo-rinku-ta-keruyutчих-aktivami-prozoristy-vdpovdnsty-sutchasnim-vimogam-ta-mz/>.

2. Положення про порядок навчання та атестації фахівців з питань фондового ринку Верховна Рада України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0584-96>.

3. Закон України «Про вищу освіту» Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print>.

УДК 005.934:005

Литовченко О.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М. Бекетова

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Головною умовою забезпечення стійкого зростання підприємства та формування позитивних результатів його діяльності є існування ефективної системи фінансово-економічної безпеки, що визначається взаємодією механізмів її забезпечення та управління. Основними видами механізмів управління фінансово-економічної безпеки виступають: організаційні, економічні, структурні, технічні і адміністративні, інформаційні та інші. Особливе значення при цьому відіграють організаційні та економічні механізми управління.

В науковій літературі зазвичай розглядається організаційно-економічний механізм управління підприємством, як сукупність організаційних та економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), які справляють вплив на економічні й організаційні параметри системи управління підприємством, що сприяє формуванню та посиленню організаційно-економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому. Відтак, розробка організаційно-економічного механізму фінансово-економічної безпеки передбачає вирішення проблеми, яким чином забезпечити фінансово-економічну безпеку та включає побудову системи гармонійно взаємопов'язаних організаційних інструментів та економічних важелів, які забезпечать його ефективне функціонування для забезпечення необхідного рівня в умовах постійних екзогенних та ендогенних загроз.

Досліджуючи природу організаційного та економічного механізмів управління підприємством, не можна не враховувати їх тісний взаємозв'язок, який виникає тому, що ці механізми реалізуються в рамках однієї системи управління, отже, вони формуються під впливом одних і тих же факторів, їх створення обмежене одним ресурсним потенціалом, вони функціонують в одних і тих же умовах господарювання. Але, слід визначити, що з метою підвищення ефективності робіт із забезпечення фінансово-економічної безпеки, організаційний та економічний механізми управління необхідно розглядати як окремі наукові феномени.

Організаційна складова управління фінансово-економічною безпекою підприємства передбачає склад і підпорядкованість різних елементів, ланок і рівнів управління фінансово-економічною безпекою та наявність необхідного персоналу, наділеного відповідними повноваженнями щодо ведення діяльності з захисту фінансово-економічної безпеки. Чітке визначення елементів організаційного механізму управління фінансово-економічною безпекою дозволяє формувати його структуру і розподіляти функції служби безпеки на різних за розмірами підприємствах з урахуванням їх вимог, а також фінансових і організаційних можливостей.

Організаційний механізм являє систему методів, способів і прийомів формування та регулювання відносин об'єктів з внутрішнім і зовнішнім середовищем. Під механізмом організації фінансової безпеки підприємства слід розуміти таку систему правових, адміністративних та інших методів впливу, які дозволяють своєчасно виявити і нейтралізувати загрози фінансово-економічній безпеці підприємства. Виходячи з комплексного визначення фінансово-економічної безпеки, цей механізм ґрунтується на фінансових загрозах і фінансових інтересах підприємства, таких, як: стабілізація діяльності; зростання ринкової вартості; максимізація прибутку; збереження і збільшення

обсягів основного і оборотного капіталу; забезпечення необхідного обсягу інвестиційних ресурсів, тощо.

Організація управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві містить у собі необхідність встановлення центрів відповідальності за виконання завдань управління фінансово-економічною безпекою; визначення прав, обов'язків, відповідальності керівників і працівників окремих структурних підрозділів за рівень фінансово-економічної безпеки підприємства; постійного моніторингу рівня фінансово-економічної безпеки. Отже, управління фінансово-економічною безпекою підприємства неможливо без відповідної організаційної структури як системної сукупності відносин та взаємозв'язків між складовими організаційної структури та спеціалістів. Звідси виникає необхідність формування ефективного організаційного механізму управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві.

Основне призначення організаційного механізму забезпечення економічної безпеки полягає в створенні умов і чіткої організації процесу забезпечення економічної безпеки, що дозволить ефективно протидіяти зовнішнім і внутрішнім загрозам стану фінансово-економічної безпеки підприємства і запобігти кризі на підприємстві. При цьому основними умовами, необхідними для досягнення підприємством такого стану є мінімізація витрат підприємства та адаптація підприємства до нововведень. При реалізації організаційного механізму можна виділити ряд процесів, серед яких формування виробничих зв'язків і відносин, тобто побудова організаційної структури, розробка і вибір методів і важелів управління, що дозволяють ефективно реалізувати виробничі цілі та інтереси.

Організаційний механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства має містити такі складові: організаційна структура; сукупність принципів управління; функції управління; методи забезпечення; інструменти управління; нормативно-правове забезпечення; інформаційно-аналітичне забезпечення; систему моніторингу (діагностики) та оцінки стану і рівня фінансово-економічної безпеки підприємства. Суб'єктами організаційного механізму забезпечення є служба фінансово-економічної безпеки, аналітична група, кризово-експертна група, рада з питань безпеки та структурні підрозділи підприємства. Показники його ефективності – забезпечення стабільної діяльності, збереження матеріальних і фінансових цінностей, попередження кризових ситуацій, здатність підприємства до розвитку.